

Cronica TV

(2)

După 1990, Redacția Emisiunilor Militare de televiziune, denumită acum Pro patria, a cunoscut aceeași evoluție ca și marea majoritate a societății românești. Frenesia libertății de exprimare și pionieratul adaptării unor noi formule publicistice au constituit nota caracteristică a producțiilor redactorilor militari. Noua echipă s-a format din vechiul nucleu al redacției De strajă patriei, la care s-a adăugat un grup de profesioniști cu state vechi în televiziunea națională, pe care locotenent-colonelul Valeriu Pricină, avansat la funcția de redactor-șef, i-a convins să îmbrace uniforma militară.

Emisiunea, al cărei spațiu de emisie a crescut la o oră, a fost plasată la o zi și oră de invidiat în grila de programe a Televiziunii Române: vineri, ora 18,30, coordonate neschimbate timp de 7 ani.

PRO PATRIA-40

Benone NEAGOE
benoneagoe@presamil.ro

Tomul patetic și grav al materialelor din acea vreme, unul cu accente pronunțat polemice, mai ales la adresa unor luări de poziție și la articole cu referire la instituția militară, apărute în presa civilă, s-a menținut mult timp.

Sumarele edițiilor difuzate alcătuiau o cronică în marș, completă și obiectivă a vieții Armatei României, începând cu acțiunile de politică externă ale Ministerului Apărării și terminând cu tragerile de luptă dintr-un poligon izolat pe un vârf de munte.

Față de anii de dinainte de 1989 evenimentele grave petrecute în armată, precum accidentele aviatice, dezertările, sinuciderile sau alte lucruri negative au început să fie prezente în emisiune. Comentariile au devenit și ele mai critice, mai pertinente. Festivismului i-au luat locul anchetele și analiza lucidă, iar firescul și naturalețea interlocutorilor au înlocuit discursul cazon, cu formulele sale stereotipe.

Pro patria a devenit unul dintre principalii piloni ai campaniei PRO NATO. Echipa redacției au fost nelipsite de la toate contactele oficiale pe tema integrării euroatlantice, la marile aplicații PFP desfășurate în România, la prezențele românești în misiunile internaționale de menținere a păcii din Somalia, Angola, Bosnia și Albania.

(continuare în numărul viitor)

După ani buni de activitate, mai întâi în presa militară scrisă, apoi ca redactor radio, am fost numit realizator de televiziune la De strajă patriei.

Era perioada în care, pe Calea Dorobanților, se dădeau în folosință modernele studiouri cu cabine, cu aparatură și birouri pe care le credeam, atunci, corespunzătoare. Aveam impresia că am intrat în rând cu lumea bună în materie de televiziune. Dar, marele Tudor Vornicu, director general, pionier și profesor al televiziunii române de atunci, a organizat un schimb de experiență cu studiourile de specialitate din Anglia. Vornicu a studiat acolo aparatura de filmat, de înregistrat în spațiu liber și în studiouri, activitatea redactorului, a scenaristului și a regizorului de televiziune în realizarea unor filme de scurt metraj.

La întoarcerea din Anglia, Vornicu ne-a invitat la o discuție și fără altă introducere, ne-a spus: *Vă așteptați probabil să fac o comparație, nu? Ei bine, iat-o! Englezii sunt pe o scară a valorilor la o sută, noi la zero... De la acest punct trebuie să începem urcușul. Lipsa de aparatură, de condiții moderne de lucru, trebuie înlocuite cu valoarea oamenilor noștri, cu dăruirea și pasiunea. Așa că...*

Așa că ne-am întors cuminți la muzeul nostru de antichități din strada Moliere și ne-am continuat activitatea de pionierat. Noaptea, în cabina de montaj, ziua pe teren ori sub mărul rotat unde ne scriam comentariile.

Eram o mână de oameni. Printre ei, coloneii Costea, Ulea și Tăutu. Mai târziu au venit maiorul Cenușă, căpitanii Pricină și Mija. Câțiva soldați cu pregătire de specialitate au devenit operatori de film și de sunet și camarazii noștri de drumeție printre ostașii care făceau istorie instruindu-se pe câmpuri, pe dealuri, escaladând munții ori trecând ape involburate.

După aplicații, operatorii noștri și tinerii soldați se adunau lângă un pom, aprindeau o țigară și vorbeau despre ce a fost. Unii își lăsau gândul să zboare spre alte lucruri. Operatorul soldat Vasile Motilică, fiul unui căpitan de pompieri fusese învățat să prețuiască datoria. Gândul îi era mereu la ceea ce înregistrase pelicula, pe câmpul de instrucție. Dintre toți soldații operatori, soldatul Motilică este singurul care a rămas până la final pe baricadele emisiunii De strajă patriei, iar mai apoi, Pro patria. După ce și-a terminat studiile universitare, a urcat cu răbdare și tenacitate, treptele ierarhiei militare până la gradul de colonel. Ca specialist, ultima funcție a fost cea de operator de protocol la Palatul Cotroceni.

Și ceilalți ostași operatori ai emisiunii noastre și-au urmat drumul. Soldatul Hilerin a devenit erou al Revoluției din 22 Decembrie 1989, la gura de metrou de lângă televiziune. Soldatul Botez a ajuns maior și un talentat publicist. A plecat în ceruri să caute viața fără de moarte. Soldatul Ionescu a devenit un talentat regizor artistic în televiziune. Operatorul Agopian, un model de conștiințozitate și probitate profesională a plecat în America la unchiul său miliardar. Civilul Nicolae Jelescu, starostele operatorilor din televiziune, venit în armată de la studiourile cinematografice de la Buftea, după ani de creație și dăruire în viața ostășească a plecat și el în Statele Unite să-și întregască familia.

Să revenim cu amintirile la începuturi. Viața de televiziune la studioul bunic din Moliere a mai durat o primăvară, o toamnă și încă o primăvară. Ne obișnuiserăm cu viața aceea

Emoții și amintiri...

Colonel (r) Vasile MIREUȚĂ

dură. Ne drămuim cu zgârcenie timpul de filmare cu aparate rudimentare, apoi cel de editare, la mese de montaj la fel de modeste ca performanță, ne băteam pentru un loc în redacția de sub mărul rotat ori în cămăruțele zgârcit luminate. Acolo, în condiții vitrege de loc și de timp, s-au născut creații apreciate de telespectatori: reportaje literare, scenarii de film, poeme, teatru scurt, rubrici care scoteau în evidență faptul cotidian sau câte o particulă de viață mai deosebit trăită.

Când ne-am unit cu studiourile din Dorobanți viața noastră a devenit ceva mai normală. Redacția militară a început să achiziționeze aparate proprii de filmat și înregistrat, mese de montaj performante. Am obținut spații de lucru în folosință exclusivă. Am avut acces liber, pe bază de planificare, la studiouri și întreaga aparatură de filmare și înregistrare de mare capacitate. Redacția militară, având de acum aparatură proprie, era prezentă pe teren în aplicații tactice și pe șantierele economiei naționale. Devenisem o redacție

independentă în cadrul televiziunii naționale.

Munca se desfășura în echipă. La ziar, la plecarea pe teren, redactorul își lua doar un pix și un carnet. Eroii aleși pentru colaborare nu erau condiționați de calitățile fizice, ci doar de valoarea faptelor lor. La radio era nevoie de o dicție bună. Pentru reportajele de televiziune, pe lângă faptele demne de laudă, eroul ales trebuia să fie și telegenic, cu o voce și o dicție

bune și să se afle și în grațiile șefilor direcți. Pentru realizarea unui material de televiziune, redactorul avea alături operatorul de imagine, pe cel de sunet și, după caz, pe specialistul muzical.

Deși realizatorii de materiale de televiziune aveau o largă independență în alegerea locului de filmat, a subiectului, a genului publicistic, emisiunea în ansamblul ei, avea nevoie și de viza unei comisii din care făceau parte un șef din conducerea Ministerului Apărării Naționale, unul din conducerea radioului și un ofițer superior pe post de cenzor, din Marele Stat Major al Armatei.

În realizarea emisiunilor militare de televiziune am avut un sprijin real din partea conducerii, a unităților militare care ne-au pus la dispoziție cu generozitate personalul și tehnica de luptă necesară.

Am fost invitați să participăm la aplicații tehnice și la activități speciale desfășurate pe teren. I-am însoțit pe ostașii țării pe geruri năprasnice, în munți, vara, pe arșița cumplită, în largul mării sau în înaltul cerului cu superpersonicele care sfidau legea gravitației. Am fost alături de cei care au fost chemați de destin și de țară să schimbe înfățișarea pământului, la Galați unde s-a ridicat un mare combinat de oțel, la Călărași, la Slatina, la Govora sau la Târgoviște. I-am văzut pe constructorii soldați tăind drum printre masivii stâncosi. I-am întâlnit acolo pe colonelul Vână, pe un șantier, în fruntea oamenilor curajoși și de acțiune. El a avut norocul să ajungă clipa când i-au fost recunoscute meritele și a fost declarat erou al muncii. Au mai fost și alții, la fel de valoroși, care au fost chemați de soartă să se așeze în peretele muntelui ca jertfă pentru curaj, pentru împăcarea cu pământul.

Colaboratorii statonici ai emisiunii militare de televiziune au fost aceiași care au onorat și emisiunile de radio. Printre ei s-au numărat Horia Hulubei, om de știință, scriitorul Victor Eftimiu, inegalabilul actor George Calboreanu, profesorul universitar Paul Popescu Noveanu și mulți alți creatori, oameni de condei care au înobilat emisiunea noastră.

- Fragment din volumul în curs de pregătire SPRE ADUCERE AMINTE